

biblioteca

URBANISMUL
SERIE NOUĂ

Carta europeană a democrației participative în procesele de planificare spațială

European Charter on Participatory Democracy in Spatial Planning Processes

Charte européenne de la démocratie participative liée aux processus d'aménagement du territoire

BUCUREȘTI 2016

Ilustrații: *Yves Fauvel*

Ediția în limba română:

Editor: Registrul Urbaniștilor din România

Coordonator : *Prof. Dr. Arh. Alexandru M. Sandu*

Traducere în limba română: *Alexandra Purnichescu, Maria Mănescu*

Redactor: *Maria Mănescu*

DTP: **MBSTUDIO**

Tiraj: 500 ex.

ISBN: 978-973-0-21874-9

© Revista URBANISMUL - serie nouă

București 2016

CUVÂNT ÎNAINTE

Carta Europeană a Democrației Participative în procesele de planificare spațială (urbanism și amenajare a teritoriului) este – după Carta Urbanismului European – al doilea document de orientare generală în domeniu produs de către Consiliul European al Urbanismului pe care Registrul Urbaniștilor din România îl redactează în limba română, spre folosul profesioniștilor, al politicienilor și funcționarilor din administrația publică și, nu în ultimul rând, al cetățenilor. Principiile și recomandările cuprinse în *Cartă* sunt rezultatul unei atente examinări a experienței europene din ultimii 10 ani în ceea ce privește antrenarea participării cetățenilor la procesul de luare a deciziilor în urbanism și amenajarea teritoriului. În contextul actual, acest demers este înțeles ca expresie complexă a abordării deschise, colective și transparente a procesului decizional din domeniu, prin punerea în aplicare a unui ansamblu de proceduri, instrumente și dispozitive care favorizează implicarea directă a cetățenilor în administrația publică, numit *democrație participativă*.

Carta include principii și recomandări pentru înțelegerea cât mai largă a rostului acestui demers, iar referințele la obiective și mijloace sunt împărtășite celor interesați de practica *democrației participative*.

Carta nu se substituie prevederilor legale deja existente, ci le întregește, spre o înțelegere și o aplicare mai eficientă a acestora. S-ar putea da în acest sens ca exemplificare importanța corectei și deplinei informări ca problemă definitorie pentru eficiența și calitatea efectului participativității asupra deciziei și a consecințelor acesteia în organizarea spațială.

Prof. emerit dr. arh. Alexandru M. SANDU

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Acest volum reunește versiunile oficiale în limbile engleză și franceză și traducerea în limba română ale documentului intitulat *The European Charter on Participatory Democracy in Spatial Planning Processes / Charte Européenne de la Démocratie participative liée aux processus d'aménagement du territoire*, adoptată în cadrul Adunării Generale a Consiliului European al Urbaniștilor (ECTP-CEU), Dublin, în 17 octombrie 2015.

Așa cum sublinia în introducere Luc-Emile BOUCHE-FLORIN, Președintele onorific al ECTP-CEU și președinte al Grupului de lucru privind Democrația Participativă,

„Prima vocație a acestui text este aceea de a invita toți actorii implicați în procesele de planificare și cetățenii să împărtășească valorile statuate în acest apel la acțiune.

Având în vedere că (1) toate deciziile politice au un impact direct sau indirect asupra planificării spațiale, (2) fiecare acțiune de planificare este la bază un act cultural, (3) fiecare acțiune de planificare are un impact asupra calității vieții și că (4) planificarea spațială este relevantă pentru asigurarea accesului la serviciile esențiale și la exercitarea drepturilor,

democrația participativă trebuie integrată în procesele de planificare ca o componentă esențială a unei democrații avansate și sănătoase. Implicarea indivizilor și comunităților în definirea spațiilor în care își trăiesc viața este imperios necesară.

Democrația participativă trebuie privită ca fiind complementară democrației reprezentative și nu opusă ei, pentru garantarea faptului că fiecare individ care nu se simte reprezentat să se poată exprima și să-și poată expune punctul de vedere”.

La nivelul Uniunii Europene, problemele legate de terminologie generează încă ample dispute și dezbateri, iar traducerea literală dintr-o limbă în alta a instrumentelor de planificare sau a termenilor utilizați în domeniul amenajării și urbanismului generează încă ambiguități și neînțelegeri. Sensurile multor termeni (uneori foarte diferite de sensurile convenite oficial) sunt definite prin legislațiile naționale, ceea ce creează frecvent confuzii.

Problematika terminologiei este complexă și de aceea, traducerea documentelor oficiale impune explicații, delimitări, interpretări, asimilări, armonizări, glosare de termeni.

Semnificația termenilor și utilizarea lor au suferit transformări de-a lungul timpului, ca răspuns la cadrul specific – legal, socio-economic, politic și cultural - al unei țări sau regiuni. Astfel, în Franța, termenul *aménagement du territoire* este legat de tradițiile administrative și politice ale țării, referindu-se la planificarea economică regională a teritoriului la nivelul cel mai larg. Utilizat în Belgia și Luxemburg, același termen are sensuri diferite; în Olanda, termenul *ruimtelijke ordering* este legat de tradițiile importante de gestionare a resurselor de teren reduse și include conotații legate de activitatea sectoarelor publice majore în procesul de dezvoltare; în Marea Britanie, termenul *town and country planning* se referă la sistemul de reglementare a utilizării terenurilor și la activitățile de construire.

Pentru a evita confuziile generate de utilizarea unor termeni diferiți, Comisia Europeană a adoptat termenul generic neutru *planificare spațială*, care nu este echivalentul absolut al nici unuia din sistemele de gestionare a dezvoltării spațiale din statele mem-

bre. Deși a avut un real efect armonizator, acest termen nu a reușit să acopere toate diferențele și interpretările, tradițiile administrative și politice având de multe ori un rol prioritar în definirea terminologiei utilizate de către fiecare țară. În sensul acceptat de terminologia utilizată la nivelul Uniunii Europene, termenul *planificare spațială* nu este echivalentul absolut al termenilor *aménagement du territoire* (Franța), *town and country planning* (Marea Britanie), *Raumordnung* (Germania), *ruimtelijke ordering* (Olanda), respectiv al nici unui alt termen care face referire la modalități de organizare a dezvoltării spațiale / teritoriale folosit de statele membre sau de unele regiuni. Acești termeni au fost folosiți în diferite moduri în cadrul unor traduceri, inclusiv în Tratatul de la Maastricht, deși sensurile lor au semnificații specifice pentru fiecare țară membră și nu sunt direct transferabile dintr-o situație în alta. Acest lucru este valabil chiar și atunci când același termen este folosit în aceeași limbă în țări diferite.

În România, *Legea 350/2001 cu privire la amenajarea teritoriului și urbanism* reprezintă baza cadrului de reglementare a activității de planificare spațială, stabilind principiile, obiectivele, activitățile și instituțiile care compun sistemul de planificare spațială din România.

În conformitate cu *Legea 350/2001* (cu modificările ulterioare), planificarea spațială este o activitate obligatorie ce trebuie îndeplinită prin intermediul amenajării teritoriului și urbanismului. Aceste dimensiuni sunt menite a realiza o dezvoltare spațială echilibrată, să protejeze patrimoniul natural și antropic și să îmbunătățească calitatea vieții în zonele urbane și rurale. Principalul scop al *amenajării teritoriului* este acela de a armoniza politicile naționale, regionale și locale cu privire la dezvoltarea economică, socială, de mediu și culturală, de a asigura o dezvoltare echilibrată a tuturor regiunilor și de a spori coeziunea și relațiile socio-economice între aceste regiuni. În același timp, *urbanismul* are ca obiectiv principal dezvoltarea durabilă a localităților urbane și rurale prin realizarea de strategii de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung.

Textul în limba română este rezultatul prelucrării traducerii directe a versiunii în limba engleză. În unele cazuri, considerând că este necesară o exprimare mai clară în raport cu terminologia și practica românească în domeniu, am apelat și la textul în limba franceză (folosind sintagma „*urbanism și amenajarea teritoriului*” pentru „*spatial planning – planificare spațială*”; sensul de „planificare spațială” nu este înlăturat, fiind pe alocuri chiar utilizat ca atare).

Considerăm că astfel conținutul textual al *Cartei* își păstrează efectiv înțelesul original, fiind în același timp accesibil tuturor celor interesați, mai mult sau mai puțin informați, mai mult sau mai puțin pregătiți pentru a se implica în activitățile specifice din urbanism și amenajarea teritoriului/planificare spațială.

Mulțumim Grupului de lucru din cadrul Consiliului European al Urbaniștilor/CEU-ECTP prin eforturile căruiua acest document a fost elaborat, pentru dreptul de a traduce și publica versiunea în limba română a acestui text, precum și pentru dreptul de a folosi imaginile din exemplarul original.

ARGUMENT

Dacă ideea de participare este la fel de veche ca cea de democrație, prima formulare a noțiunii de *democrație participativă*, cea de *participatory democracy*, datează din 1960 și este atribuită lui Arnold S. Kaufman, filozof politic american. În contextul american al anilor 1960, noțiunea a avut la bază dezvoltarea participării în cartierele americane sărace, unde așa numitele *neighborhood government* și *community organizing* se experimentaseră încă din anii 40 (Saul Alinsky)¹. *Democrația participativă* a fost invocată în timpul mișcărilor sociale americane de către studenți, pacifiști sau feminisți, în numele ei revendicându-se o mai mare integrare în sistemul politic, perceput ca fiind elitist și prea departe de aspirațiile sociale. Cauzele susținute în cazul mobilizărilor au fost variate, dar toate aspirau la o mai mare participare politică.

În anii '70, tematica participaționistă a făcut obiectul eforturilor de conceptualizare teoretică și politică, devenind o temă structurantă a *noii stângi* (*new left*). Pentru Held² (1987), modelul *democrației participative* este chiar contra-modelul de stânga al *democrației legale* (*legal democracy*), propus de către autorii *noii drepte*.

În acest context, tezele participaționiste s-au dezvoltat într-un dublu registru critic și normativ. *Democrația participativă* constituie o critică a teoriilor elitiste privind democrația și se dorește a fi un model alternativ pentru democrația strict reprezentativă. Concret, democrațiile reprezentative au ca efect dezvoltarea unei falii între guvernanți și guvernați, aceștia din urmă fiind deposezați de posibilitatea delegării, inegal informați și, în final, încurajați să fie pasivi.

Dacă teoriile liberale insistă pe ideea de indivizi liberi și egali ca fundament al democrațiilor contemporane, realitatea este, din păcate, departe de teorie: drepturile formale, considerate ca fiind incontestabile, nu șterg inegalitățile reale între indivizi și grupuri sociale în ceea ce privește raporturile între clase, sexe și rase, caracterizate printr-o distribuție inegală a resurselor și puterii. Deși indivizii sunt definiți ca liberi și egali, restricțiile în ceea ce privește participarea politică sunt importante. Libertățile politice nu sunt pe deplin realizate, ceea ce are consecințe asupra vieții cotidiene a indivizilor și grupurilor sociale (MacPherson³, 1985). Democrațiile liberale și elitiste nu reușesc să garanteze justiție socială și egalitate civică. Deși teoria liberală susține că există o separare netă între societatea civilă și stat, în realitate o asemenea frontieră nu există: porozitatea dintre lumea publică și lumea privată este regulă. Statul nu este nici neutru nici imparțial. *Democrația participativă* și ansamblul acțiunilor prin care se exercită nu sunt suficiente pentru a asigura egalitatea indivizilor. Problema modurilor de reglare și control al vieții democratice este centrală. Pentru teoreticienii *democrației participative*, o singură cale se impune: participarea cetățenilor la exercițiul puterii trebuie să constituie nucleul unui regim democratic, astfel încât să fie promovată cetățenia activă. Astfel, sistemul politico-administrativ – partidele, alegerile, instanțele reprezentative și administrația publică – trebuie să se doteze cu mecanisme de democrație directă capabile să asocieze mai bine cetățenii, să favorizeze experimentarea formelor politice inedite. *Democrația participativă* are și vocația de a se dezvolta în toate domeniile sociale și economice, pentru a face față raporturilor de putere și ierarhiilor nefavorabile: de la uzină la comunitatea locală, de la familie la mișcările sociale etc. Esențială este lărgirea sferei controlului democratic la nivelul instituțiilor care decid în privința condițiilor de viață ale cetățenilor. Dacă aceștia sunt sistematic marginalizați și slab reprezentați, ei au sentimentul că voința și cererile lor contează prea puțin în procese percepute ca arbitrar și injuste.

În concluzie, conform unei uzanțe generice foarte răspândite, putem spune că *democrația participativă* desemnează ansamblul procedurilor, instrumentelor și dispozitivelor care favorizează implicarea directă a cetățenilor în procesul decizional din administrația publică.

Bugete participative, consilii de cartier și de dezvoltare, jurii de cetățeni, proceduri de concertare și de dezbatere publică, demersuri Agenda 21 etc. – sub acest apelativ se regăsesc dispozitive variate. Utilizată în sens larg, noțiunea de *democrație participativă* implică ideea că oferta de participare se adresează indivizilor și grupurilor sociale care nu au statutul și/sau mandatul care să le permită să ia parte într-o manieră convențională la procesele decizionale și care, în mod obișnuit, nu au alte mijloace de a influența deciziile decât votul, recurgerea la justiție și mobilizarea colectivă. Termenul de *democrație participativă* include dispozitivele care promit o participare în procesele publice de dezbatere și/sau decizie și/sau gestiune și control. Conform acestei utilizări a termenului, noțiunea de *democrație participativă* se învecinează cu altele, cărora li se substituie și care sunt adesea utilizate invariabil: *democrație de proximitate*, *democrație directă*, *democrație deliberativă*.

1 Saul David Alinsky (1909 – 1972), scriitor american considerat a fi fondatorul conceptului modern de *community organizing*. Este adesea citat pentru cartea sa *Rules for Radicals: A Pragmatic Primer for Realistic Radicals*, apărută în 1971 la New York Random House. În cursul a aproape 40 de ani de organizare politică, Alinsky a fost aspru criticat, dar a și fost apreciat de către multe figuri publice. Calitățile sale organizatorice s-au concentrat pe îmbunătățirea condițiilor de viață pentru comunitățile sărace din America de Nord și, mai târziu, în anii 50, și-a canalizat atenția pe ghetourile afro-americane - cel din Chicago și altele similare din California, Michigan, New York City - și alte zone defavorizate. În anii 60, ideile sale au fost adaptate de către câțiva studenți americani și alți tineri angrenați în mișcarea de „contracultură occidentală”, care le-au utilizat ca parte a strategiilor de organizare a campusurilor.

2 HELD, D., 1987, *Models of democracy*, Cambridge, Policy Press, apud. Sandrine RUI, „Démocratie participative”, in CASILLO I., BARBIER R., BLONDIAUX L., CHATEAURAYNAUD, FOURNIAU J.-M., LEFEBVRE R., NEVEU C. et SALLES D. (dir.), *Dictionnaire critique et interdisciplinaire de la participation*, Paris, GIS Démocratie et Participation, 2013. <http://www.dicopart.fr/it/dico/democratie-participative>.

3 MACPHERSON C.B., 1985, *Principes et limites de la démocratie libérale*, Paris, La Découverte, apud. Sandrine RUI, op. cit.

Carta europeană a democrației participative în procesele de planificare spațială

PREFAȚĂ

Majoritatea deciziilor politice au un impact direct sau indirect asupra dezvoltării teritoriului, precum și asupra calității spațiilor de locuit. „Numitorul comun” care stă la baza vieții noastre în societate este „pământul comun” pe care trăim și unde ne exercităm drepturile pe baza democrației și în respectul acesteia.

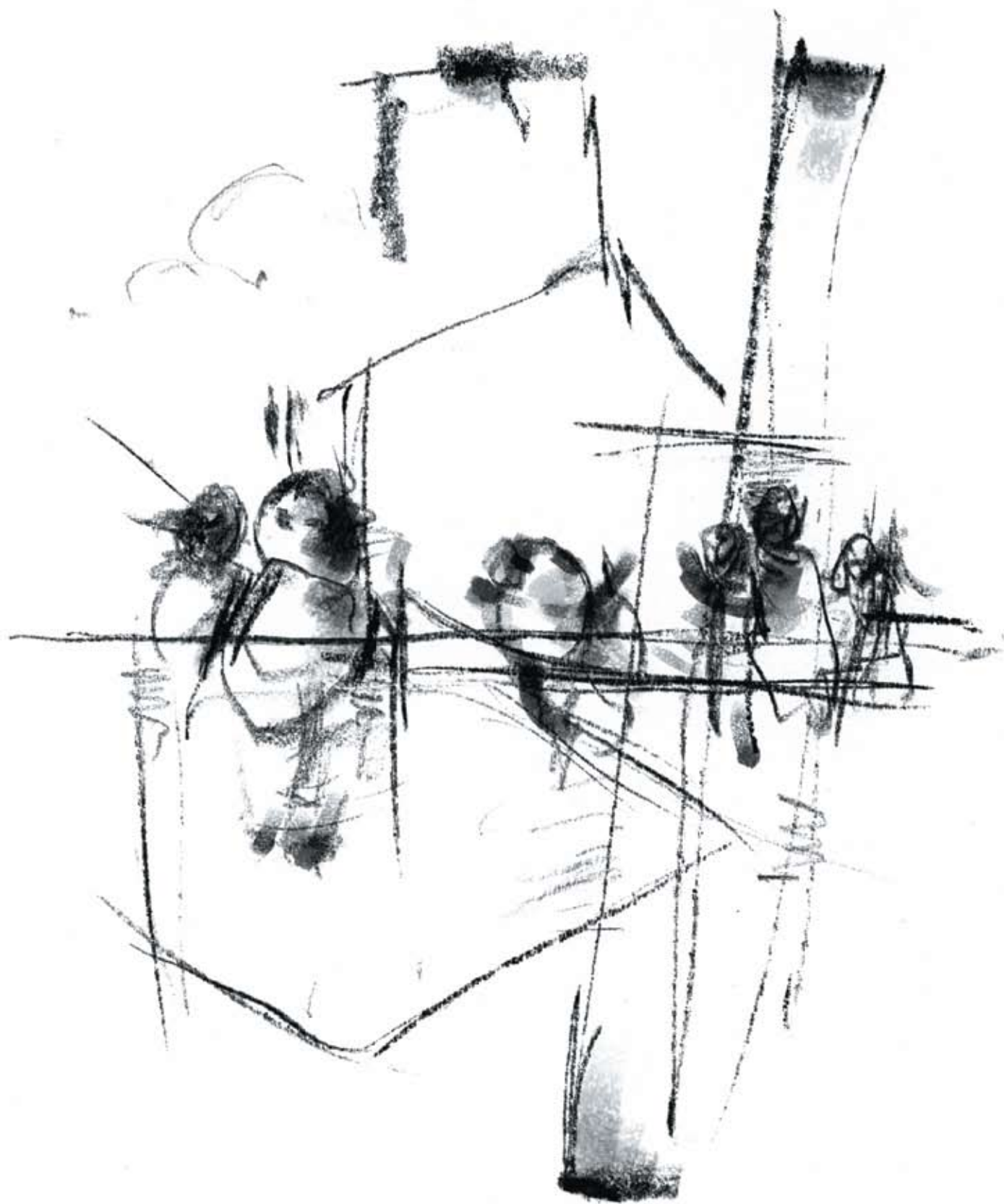
Prin urmare, trebuie să promovăm constant și să ne protejăm aspirațiile democratice europene, iar acest lucru nu se poate face prin fosilizarea sau inflexibilizarea acestora, ci prin reexaminarea lor continuă de-a lungul timpului, în vederea revigorării și dinamizării lor în spiritul democrației care modelează dezvoltarea viitoare a națiunilor și a comunităților noastre locale.

Orașele și regiunile integrate și coerente impun aplicarea unor politici transversale prin care, pe fondul bogăției și diversității culturale, să găsească forța pentru o „mai bună conviețuire” și pentru asigurarea bazei creării coeziunilor sociale și culturale necesare coeziunii teritoriale și dezvoltării economice.

Cultura trebuie considerată al patrulea pilon al dezvoltării durabile. În consecință, nu trebuie să neglijăm faptul că niciun demers de planificare nu este lipsit de implicații culturale. Informația, formarea și participarea sunt factori puternic legați de cultură.

Implicarea indivizilor și a comunităților în definirea spațiilor lor de viață este, deci, esențială. Carta Urbanismului European subliniază importanța acestei implicări în implementarea unei veritabile democrații participative.

Noi, urbanisti europeni, prezentăm această **Cartă a Democrației Participative** cu referire la procesele de planificare spațială și cerem aprobarea acesteia și a tuturor demersurilor legate de aplicarea sa în toate deciziile cu impact asupra vieții cotidiene a oamenilor.

PREAMBUL

Considerând că participarea indivizilor și a comunităților la viața publică, la toate nivelurile – național, regional și local – face parte din valorile fundamentale ale Democrației și că implicarea directă a populației, în virtutea drepturilor și obligațiilor sale civice, este esența oricărui sistem democratic;

Având convingerea că legitimitatea democratică locală este una dintre pietrele de temelie ale democrației și că întărirea acesteia este un factor cheie pentru stabilitatea economică și socială pe termen lung;

Având convingerea că orașele și regiunile sunt medii naturale pentru exercitarea Democrației participative, luând în considerare gama foarte largă de subiecte legate de planificarea spațială care au un impact direct asupra calității vieții populațiilor europene;

Conștienți fiind că orice proces de planificare spațială – de la diagnoza problemelor până la stabilirea soluțiilor, prin intermediul proiectelor, planurilor strategice sau a politicilor de planificare spațială – trebuie întreprins împreună cu populația și nu doar în favoarea acesteia;

Considerând că Urbaniștii, în calitate de consilieri și mediatori politici, cât și în calitate de concepatori, se angajează să acționeze în așa fel încât democrația participativă să fie pusă în aplicare pe baza unor informații complete și prin participarea la formularea unor soluții care să se constituie ca suport solid și ca adeziune la politicile și proiectele de planificare în conformitate cu Carta Urbanismului European (ECTP-CEU Barcelona 2013);

Având convingerea că nivelul calitativ al spațiilor de locuit nu poate fi luat în considerare separat de accesibilitatea la servicii esențiale, de mobilitate și de nevoile specifice care asigură bunăstarea tuturor grupurilor sociale, elemente indispensabile respectării drepturilor fundamentale ale omului;

Considerând că „a trăi bine împreună în diversitate” este o prioritate și un principiu fundamental pentru Consiliul Europei, care necesită luarea în considerare a diferențelor și nevoilor specifice;

Considerând că valoarea adăugată a Democrației participative permite o aplicare mai largă și mai sensibilă la nivel teritorial a principiilor Convenției de la Aarhus privind dreptul de implicare a unei persoane sau a unui grup comunitar în deciziile care o/îl afectează;

Considerând că democrația trebuie să opereze într-un context nou dificil rezultat din dezvoltări politice, economice și sociale radicale care au avut loc în special în Europa, pe parcursul desfășurării procesului de globalizare;

Considerând că autoritățile de la nivel local și cele de la nivel național au deja și trebuie să-și asume în continuare un rol de lider recunoscut în promovarea participării populației și că succesul oricărui proces de participare democratică depinde de angajamentul real al acestor autorități;

Considerând recunoașterea și consolidarea rolului jucat de societatea civilă, actor principal și forță motrice prin intermediul grupurilor și asociațiilor, în dezvoltarea și sprijinirea unei democrații participative veritabile;

Având convingerea că un model sănătos de Democrație participativă susține democrația reprezentativă în generarea de procese și rezultate incluzive, astfel încât dialogul cu comunitățile locale să devină parte integrantă a procesului decizional;

Având convingerea că, dacă se dorește ca procesele democratice reprezentative tradiționale să-și păstreze credibilitatea, evoluția rapidă a contextului implicării sociale impune o integrare mai mare a participării cetățenilor;

Având convingerea că apariția sistemelor bazate pe volume mari de date și de informații în timp real trebuie gestionată și analizată din perspectiva cunoașterii empirice rezultate în urma proceselor participative democratice,

S-AU CONVENIT DUPĂ CUM URMEAZĂ:

Articolul 1 – Definiție

Un proces democratic participativ în domeniul planificării spațiale este o abordare a participării publice care facilitează deciziile, reduce conflictele create de nevoi și preocupări divergente, favorizând deciziile produse în comun și animate de interesul comun general.

Articolul 2 – Obiective

Politicele de planificare spațială au un impact major asupra calității vieții și a spațiilor de viață ale oamenilor. Acestea ghidează și susțin opțiunile privind locul în care oamenii trăiesc și își exprimă diversitatea culturală, locurile potrivite amplasării și dezvoltării activităților comerciale, maniera în care sunt distribuite în teritoriu echipamentele și serviciilor publice și modul în care este asigurat accesul la acestea.

Aceste politici trebuie să fie transparente, adaptate și eficiente în ceea ce privește participarea publicului și furnizarea de răspunsuri adecvate la provocările culturale, sociale, de protecție a mediului și economice.

Scopul unui proces de Democrație participativă referitor la planificarea spațială este de a se ajunge la o asumare împărtășită și la acceptarea comună a planurilor, a politicilor și programelor de acțiune care vor permite rezolvarea conflictelor și vor crea condițiile desfășurării unui proces decizional convenit în comun, în cadrul căruia interesul general să prevaleze întotdeauna asupra oricărui interes individual.

Articolul 3 – Implicare și reprezentare

În cadrul unui demers de Democrație participativă, cel mai larg evantai posibil de persoane interesate exprimă o gamă largă de interese și nevoi. Procesul trebuie să permită participarea fiecăruia dintre cei afectați sau interesați de un plan, de o politică sau de un program de acțiune.

Măsurile de sensibilizare care implică grupuri reprezentative ale societății civile trebuie considerate ca elemente centrale ale procesului încă de la începutul acestuia.

Articolul 4 – Informație și formare

Un proces de Democrație participativă implică un nivel complet și detaliat de informare la care accesul trebuie pe deplin asigurat. Toți participanții trebuie să primească toate informațiile necesare și să aibă acces la mijloacele de comunicare, astfel încât nivelul de înțelegere asigurat să fie același pentru toți. În acest scop, este necesar să se asigure desfășurarea unui proces de formare și deprindere colectivă pe parcursul căruia toți participanții să dobândească și să împărtășească același nivel de informare și de înțelegere. Prin urmare, cunoașterea trebuie abordată colectiv, astfel încât nivelul de înțelegere să fie împărtășit de către toți participanții, în toată diversitatea lor. Acest proces de informare trebuie încurajat / favorizat de către urbaniști.

Articolul 5 – Reguli de funcționare

Regulile de funcționare trebuie adaptate fiecărei situații în parte pentru a răspunde contextului local specific. Metodele și procesele trebuie să varieze în funcție de anvergura planurilor, de nivelul de planificare și de populațiile vizate, în acord cu structurile administrative locale.

Cu toate acestea, un proces participativ autentic nu poate fi asigurat fără stabilirea în prealabil a unor reguli solide și adaptate de funcționare și de adoptare a deciziilor în cadrul comunităților implicate. Problema reprezentării este crucială. Autorităților publice competente le revine sarcina de a defini criteriile conform cărora reprezentarea grupurilor sau persoanelor corespunde procedurilor juridice și de a stabili dacă există un interes real pentru acțiune.

Articolul 6 – Accesibilitate și exprimare

Orice persoană care se simte afectată sau care este interesată de un proiect sau o politică de planificare trebuie să aibă posibilitatea de a-și alege mijloacele de exprimare, astfel încât să i se ofere posibilitatea de a-și formula nevoile și preocupările.

Autoritățile responsabile în domeniul planificării spațiale sau alte organisme implicate în proces ar trebui să se asigure că oamenii se simt respectați, în largul lor și liberi să-și exprime opiniile.

Toate persoanele care sunt potențial interesate trebuie încurajate să-și exprime și să-și împărtășească nevoile și preocupările în cadrul unor dezbateri informale, în moduri de desfășurare și direcții multiple, al căror scop este de a îmbunătăți dialogul activ și înțelegerea împărtășită a provocărilor, de a dezvolta interese comune și preocupări împărtășite, toate acestea pentru a crea o viziune comună și pentru a genera apariția unei concepții colective privind soluțiile de amenajare și planificare.

În acest sens, trebuie utilizate noile tehnologii, care vor trebui să fie total accesibile, ușor de utilizat, practice și să-i satisfacă pe participanți. Vor trebui folosite tehnici de deliberare și reflexie reale, care să permită participanților să exprime și să asculte o diversitate de puncte de vedere și opinii privind subiectul în dezbateră.

Articolul 7 – Continuitate

Toți participanții trebuie să fie activi și implicați pe tot parcursul procesului de elaborare, de la inițiere la concepție, de la luarea deciziei la punerea în operă, de la urmărire la evaluarea politicilor de planificare.

Articolul 8 – Experți relevanți

Este important ca Urbaniștii având competențele necesare îndeplinirii rolului de facilitatori să asigure asistența tehnică profesională necesară pentru a permite o deplină luare în considerare a tuturor argumentelor și propunerilor participanților.

De asemenea, Urbaniștii trebuie să asigure o expertiză independentă când iau parte la un proces de Democrație participativă sau când îl auditează. Ei trebuie să asigure echitatea și respectarea regulilor și legilor în vigoare, fiind, în același timp, deschiși la experiment și inovație.

Articolul 9 – Autoritatea decizională

Autoritățile decizionale de la diferite niveluri trebuie să includă planificarea participativă ca parte a responsabilităților lor și/sau să ia în considerare preocupările părților interesate/participanților afectați de deciziile lor. Ne referim aici la toate autoritățile ale căror decizii privind dezvoltarea au un impact asupra calității vieții.

Aceste autorități trebuie, în mod imperativ, să înțeleagă sau să fie în măsură să dobândească o înțelegere a contextului specific subiectului în dezbateri, să aibă competențe în domeniul comunicării, să fie capabile să ofere asistență tehnică și timpul disponibil necesar.

O autoritate sau un organism public trebuie să fie imparțială în ceea ce privește urmărirea și auditarea procesului de Democrație participativă, în scopul de a-i garanta astfel caracterul transparent, echitabil, incluziv și imparțial. Prin urmare, este esențial să se recurgă la un proces de apel independent pentru protejarea drepturilor cetățenilor și ale comunităților în cadrul procesului participativ.

Articolul 10 – Monitorizarea implementării Cartei

Un grup de experți stabilit de Consiliul European al Urbaniștilor (ECTP-CEU) în parteneriat cu organismele competente ale Consiliului Europei și cu instanțele Uniunii Europene va sprijini dezvoltarea și monitorizarea implementării Cartei, contribuind astfel la diseminarea experiențelor de bune practici și de practici care trebuie evitate sau descurajate.

Articolul 11 – Premii

Semnatarii Cartei o vor promova și disemina și vor pune în valoare bunele practici și schimbul de experiențe, în special prin acordarea unui premiu de excelență specific democrației participative.

Articolul 12 – Relația cu celelalte organisme

Prevederile Cartei de față sunt conforme cu și direct inspirate de Carta Urbanismului European.

Autorii și membrii grupului de lucru:

Luc-Emile BOUCHE-FLORIN, Președinte, Franța.

Vincent GOODSTADT, Regatul Unit.

Elias BERIATOS, Grecia.

Virna BUSSADORI, Italia.

Paulo CORREIA, Portugalia.

Pierre-Yves DELCOURT, Elveția.

Maros FINKA, Slovacia.

Dominique LANCRENON, Franța.

Lucy NATARAJAN, Regatul Unit.

Kristin NORDLI, Norvegia.

Traducere în limba română

Alexandra PURNICHESCU